VISIEDOCUMENT PRIVACY & PERSOONSGEGEVENSBESCHERMING GEMEENTE EMMEN

"Gemeente Emmen gaat voor integrale en goede dienstverlening met respect voor de privacy en bescherming van de persoonsgegevens van iedereen"

"Grip op Privacy een basis vereiste voor ons werk"

Gemeente Emmen

Inhoud

Inleiding

Voor u ligt het visiedocument privacy en persoonsgegevensbescherming van de gemeente Emmen. Het beschermen van persoonsgegevens is geen éénmalige actie. Persoonsgegevensbescherming moet doorlopend plaatsvinden en voortdurend worden vernieuwd (continu proces). Om binnen de organisatie te bepalen hoe er met een bepaalde nieuwe ontwikkeling, vanuit privacy-oogpunt, moet worden omgegaan, is het van belang om beleid voor privacy en persoonsgegevensbescherming te hebben dat richting geeft aan de te maken keuzen.

Dit visiedocument geeft de organisatie kernprincipes en uitgangspunten om in de geest van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) regie te nemen in privacy-kwesties en gebruik van persoonsgegevens en, bij de verantwoording door het college in privacy-aangelegenheden, is het een belangrijk richtsnoer. Dit visiedocument is een invulling van artikel 24 lid 2 van de AVG.

Belang persoonsgegevensbescherming
Gemeente Emmen verzamelt en verwerkt voor haar dienstverlening aan inwoners en ondernemers veel persoonsgegevens. Het gaat bijvoorbeeld om de registratie van uitkeringsgerechtigden, het bijhouden van gegevens uit bouwaanvragen, het verwerken van gegevens van personen die een voorziening hebben aangevraagd, de gegevens in de gemeentelijke basisregistratie en de gegevens van personen in het gemeentelijke zaaksysteem.

Deze verwerkingen van persoonsgegevens leiden er toe dat de gemeente Emmen van alles over de burger te weten komt, wat inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van de burger.
Dat gevaar speelt een grotere rol, naarmate de gemeente meer soorten gegevens van iemand verzamelt, zeker als het gevoelige gegevens betreft (bv. over gezondheid, politieke voorkeur, jeugdzorg, financieel, maatschappelijke ondersteuning, de zorg voor chronische zieken, ouderen en gehandicapten).

Daarnaast speelt de bescherming van persoonsgegevens een steeds belangrijkere rol door de bestuurlijke ambities(zoals o.a. verwoord in de Digitale Agenda 2020) om de kansen van data en technologie zo goed mogelijk te benutten. De wens is om meer persoonsgegevens te verzamelen, te delen en te analyseren om effectiever de gemeentelijke taken uit te voeren en de gewenste dienstverlening aan inwoners en ondernemers te leveren. De kunst voor de bedrijfsvoering van de gemeente Emmen zal zijn om deze ambities in evenwicht te (blijven) houden met de individuele grondrechten van onze inwoners, zoals de privacy. Een zorgvuldige omgang met de gegevens van inwoners vormt een essentiële bouwsteen voor het vertrouwen van inwoners in de overheid.

Leeswijzer
De opbouw van dit document is als volgt:

In hoofdstuk 1 is het kader weergegeven voor persoonsgegevensbescherming binnen de gemeente Emmen. Het doel, de ambities, de kernprincipes en uitgangspunten voor privacy komen aan de orde.

In hoofdstuk 2 is de wijze van organieke inbedding van persoonsgegevensbescherming binnen de gemeente Emmen weergegeven. Wie heeft welke rol, verantwoordelijkheid en taak.

In hoofdstuk 3 zijn de beheersmaatregelen beschreven hoe de ambities en doelstelling van dit document worden gerealiseerd en hoe de risico’s op het terrein van privacy worden beperkt.

In bijlage A staan de gegevens welke verplicht opgenomen dienen te zijn in het register van verwerkingsactiviteiten. In bijlage B staat het framework privacy by design die als leidraad wordt gehanteerd.

1 Kader persoonsgegevensbescherming gemeente Emmen

1.1 Doelstelling

Dit visiedocument is het beschrijven van richtinggevend kader voor het zorgvuldig en respectvol omgaan met persoonsgegevens en het waarborgen van de privacyrechten van personen waarvoor de gemeente Emmen persoonsgegevens verwerkt. Deze visie op het gebied van de persoonsgegevensbescherming is wat betreft het wettelijk kader nader uitgewerkt in het Privacyreglement Gemeente Emmen.

Dit visiedocument draagt bij aan:

- Het in lijn met de AVG zorgvuldig en respectvol beschermen van de privacy van personen van wie de gemeente Emmen persoonsgegevens verwerkt of laat verwerken
- Het realiseren van de visie op bedrijfsvoering van de gemeente Emmen en de hierbij horende informatiestrategie;
- Maatschappelijk vertrouwen en draagvlak dat de gemeente Emmen zorgvuldig en respectvol persoonsgegevens verwerkt voor haar dienstverlening;
- Het met vertrouwen verantwoording kunnen afleggen aan de Raad en inwoners, waar nodig de Autoriteit Persoonsgegevens of de rechter;
- Het in lijn zijn met de vier kernwaarden van de organisatie het privacy-bewustzijn een 'boost' te geven en een open én kritische cultuur op het gebied van gegevensbescherming te creëren.

Dit visiedocument is van toepassing op alle verwerkingen van persoonsgegevens die door de gemeente Emmen vanuit de rol als verwerkingsverantwoordelijke of als verwerker plaatsvinden. In deze visie wordt het volgende verstaan onder persoonsgegevens:

"Alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon, de betrokkene."

Als identificeerbaar wordt beschouwd een natuurlijke persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die natuurlijke persoon.

1.2 Wettelijk kader

De gemeente Emmen heeft als wettelijke verplichting dat zij behoorlijk en zorgvuldig om gaat met (persoons-)gegevens om de persoonlijke levenssfeer en de privacy van betrokkenen te beschermen. Bescherming van (persoons-)gegevens is een grondrecht, dit is opgenomen in de Grondwet.

Op 25 mei 2016 is de Europese privacyverordening, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), vastgesteld die de Wbp per 25 mei 2018 heeft vervangen. Met de inwerkingtreding van de AVG is er een vernieuwd en aangescherpt juridisch kader gekomen dat beter aansluit bij de hedendaagse praktijk. Alle organisaties, zo ook de gemeente Emmen, moeten vanaf 25 mei 2018 voldoen aan de bepalingen van de AVG. De AVG biedt ruimte om specifieke bepalingen op te nemen of uitzonderingen te maken. De specifieke bepalingen zijn opgenomen in de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) en in de sectorale wetten die bepalingen bevatten over de verwerking van persoonsgegevens op het terrein dat zij bestrijken.

Hoofdlijnen van de AVG zijn:

- Er worden alleen persoonsgegevens verwerkt die strikt noodzakelijk zijn voor het vooraf bepaalde doel (dataminimalisatie);
- Er moet een eigen register van gegevensverwerkingen worden bijgehouden;
- Meer transparantie over verwerken persoonsgegevens (informatieplicht);
- Meer en uitgebreidere rechten voor betrokkenen zoals:
    - recht op overdraagbaarheid van gegevens;
    - recht van bezwaar tegen geautomatiseerde besluitvorming en profilering;
    - het recht om onder bepaalde voorwaarden gegevens te laten wissen.
- In geval van toestemming voor verwerking moet deze vrij, geïnformeerd, specifiek en ondubbelzinnig zijn;
- Een aantal organisaties, waaronder gemeenten, moet een functionaris voor gegevensbescherming benoemen;
- Privacyrisico's en de maatregelen die daartegenover staan worden periodiek geëvalueerd (privacyeffect-beoordelingen);
- Persoonsgegevens worden permanent beveiligd en hierop wordt periodiek geaudit;
- De boetebevoegdheid van de toezichthouder wordt aanzienlijk vergroot naar € 20.000.000,- of 4% van de wereldwijde omzet.

Voor de verwerking van persoonsgegevens binnen de basisregistratie personen is de Wet basisregistratie persoonsgegevens van toepassing in plaats van de AVG. De basisregistratie bevat persoonsgegevens over de ingezetenen van Nederland en over niet-ingezetenen voor zover deze wet daarin voorziet.

1.3 Relevant intern beleid

De gemeente Emmen heeft richtinggevend beleidskaders dat relevant is voor privacy en persoonsgegevensbescherming. Onderstaand worden de meest relevante kaders benoemd.

1.3.1 Visie op bedrijfsvoering

Bij de visie op het gebied van persoonsgegevensbescherming gaat het bij de gemeente Emmen niet enkel om naleving van de wet. De visie op het gebied van persoonsgegevensbescherming moet ook passen binnen de visie die de gemeente Emmen heeft op bedrijfsvoering. Deze is verwoord in de positionpaper Emmen Ontwikkelt Verder.

De visie luidt:
De verdere ontwikkeling van de organisatie voor de komende jaren bouwt voort op waar we nu staan. We leggen op dit moment een aantal accenten. Deze bewegen mee met de ontwikkelingen en kunnen over een tijdje weer anders zijn. Hier staan twee richtinggevende ambities centraal:

1. Goede dienstverlening;
2. Meer van de samenleving.

Om deze ambities waar te kunnen maken zijn er drie essentiële randvoorwaarden:

1. Bevlogen medewerkers;
2. Slagvaardige organisatie;
3. Situationeel organiseren.

Om deze ambities en randvoorwaarden goed te verbinden is (persoonlijk) leiderschap nodig.

1.3.2 Gedragscode

In lijn met de visie op bedrijfsvoering heeft het college van de gemeente Emmen op 18 april 2017 de "Gedragscode gemeente Emmen 2017" vastgesteld. De gedragscode geeft aan dat medewerkers integer omgaan met informatie en deze alleen raadplegen of gebruiken voor het werk. Je bent professional en je werkt bij en voor de gemeente Emmen.

1.3.3 Informatiestrategie Emmen

De informatiestrategie van de gemeente Emmen is o.a. verwoordt in het informatiebeleidsplan 2016-2020 en is volledig gebaseerd op de ambities van de Digitale Agenda 2020. De Digitale Agenda 2020 is het antwoord van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op veel van de uitdagingen waar de gemeenten voor staan. De dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers kan beter en goedkoper. Om collectieve informatievoorzieningen en dienstverlening in te richten, zoeken we naar nieuwe samenwerkingsvormen. Privacy en informatiebeveiliging moeten worden gewaarborgd, daar hebben onze inwoners recht op. Dit komt overeen met de uitspraak van Minister Plasterk begin 2017 "De kansen die technologie biedt voor economische groei en veiligheid in evenwicht te (blijven) houden met de individuele grondrechten van onze inwoners, zoals de privacy.". Het informatiebeleidsplan 2016-2020 geeft aan dat het voldoen aan deze wettelijke verplichtingen op het terrein van privacy een vereiste is en het inrichten en invullen hiervan in de dagelijkse praktijk een natuurlijk gevolg is.

De visie van de gemeente Emmen haakt aan op het realiseren van de drie ambities uit de Digitale agenda 2020:

Standaardisatie van de dienstverlening	Standaardisatie	Data- en informatiegestuurd werken
Collectivisering	Digiprogramma	
Plaats- en tijdonafhankelijk werken	Architectuur	Innovatie
	Versterken collectief opdrachtgeverschap richting ICT leveranciers	Regie op eigen gegevens
	Privacy en informatiebeveiliging	Gegevensmanagement
	Ketensamenwerking	

1. Massaal digitaal, maatwerk lokaal

De doelstelling van dit thema is tweeledig. Ten eerste moet de dienstverlening van de gemeente Emmen beter en zodanig zijn ingericht dat de klant geen verschil merkt of hij of zij te maken heeft met de gemeente Emmen of een andere gemeente of overheidsdienst. Ten tweede omvat het thema de samenwerking met andere gemeenten en overheidsdiensten aan het gezamenlijk verbeteren van de dienstverlening en het aanbrengen van versnelling in het gebruik van de ontwikkelde voorzieningen en instrumenten.

In lijn met de transparantie eis vanuit de AVG heeft deze ambitie als een van de uitgangspunten dat: de burger moet kunnen inzien, wie, wanneer en waarom zijn/haar data heeft opgevraagd.

2.Werken als één efficiënte overheid

Voor onze inwoners en ondernemers werkt de gemeente Emmen samen met andere overheidsinstanties als één overheid, in ketens. Daarbij is de besluitvorming steeds geborgd bij de onderscheiden overheden gemeenten, provincies, waterschappen, grote uitvoeringsorganisaties en rijk. Dit gebeurt in alle terreinen waarop de gemeente Emmen actief is zoals het sociaal domein, fysiek domein, lokale economie en dienstverlening. Of en onder welke condities binnen deze ketens persoonsgegevens mogen worden gebruikt en uitgewisseld is bepaald in de AVG. Vanaf 25 mei 2018 moet de gemeente voldoen aan de aangescherpte privacyregels van de AVG.

3. Open en transparant in de participatiesamenleving

De gemeente Emmen wil en moet binnen deze informatie- en participatiesamenleving een proactieve rol vervullen. Dit kan door strategisch gebruik te maken van informatie én door slim voor te sorteren op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. De informatiestrategie van de gemeente Emmen is om zich eerst te richten op het goed in control zijn van de data. Hiervoor is het noodzakelijk dat de basis qua gegevensmanagement op orde komt. Inzicht in en beheer van alle gegevensstromen binnen het gegevenslandschap van de gemeente Emmen is een van de vereisten. Dit inzicht is ook noodzakelijk om de vereiste transparantie vanuit de AVG en de in het volgende hoofdstuk genoemde kernprincipe invulling te gaan geven. Dit inzicht is tevens een basis vereiste om aan te kunnen tonen dat het openbaar register verwerkingen persoonsgegevens van de gemeente alle verwerkingen van de gemeente bevat.

1.4 Privacyambities en kernprincipes gemeente Emmen

In lijn met de eigen visie op bedrijfsvoering en de informatiestrategie gemeente Emmen heeft de gemeente Emmen de volgende ambities op het terrein van privacy en persoonsgegevensbescherming:

- Integrale en goede dienstverlening met respect voor de privacy en bescherming van de persoonsgegevens van iedereen;
- Versterking van het vertrouwen van inwoners dat er zorgvuldig en veilig met hun privacy en (persoons-)gegevens wordt omgegaan.

Zoals de ambities aangeven, zijn rechtmatige en betrouwbare persoonsgegevens voor de gemeente Emmen van toegevoegde waarde voor de integrale en goede dienstverlening. De vraag welke persoonsgegevens in welke situatie gedeeld mogen worden is niet altijd eenduidig te beantwoorden. Aan de voorkant vergt dit een zorgvuldige afweging van het recht op privacy en de optimale integrale en goede dienstverlening. Een vaste set regels voor alle dienstverleningsprocessen van de gemeente volstaat niet in de dagelijkse praktijk om de ambities van de gemeente te bereiken. Om de benodigde kwaliteit van persoonsgegevens binnen de dienstverlening te realiseren en te voldoen aan de geest van de geldende wet-en regelgeving hanteert de gemeente Emmen onderstaande drie kernprincipes met uitgangspunten aan de voorkant.

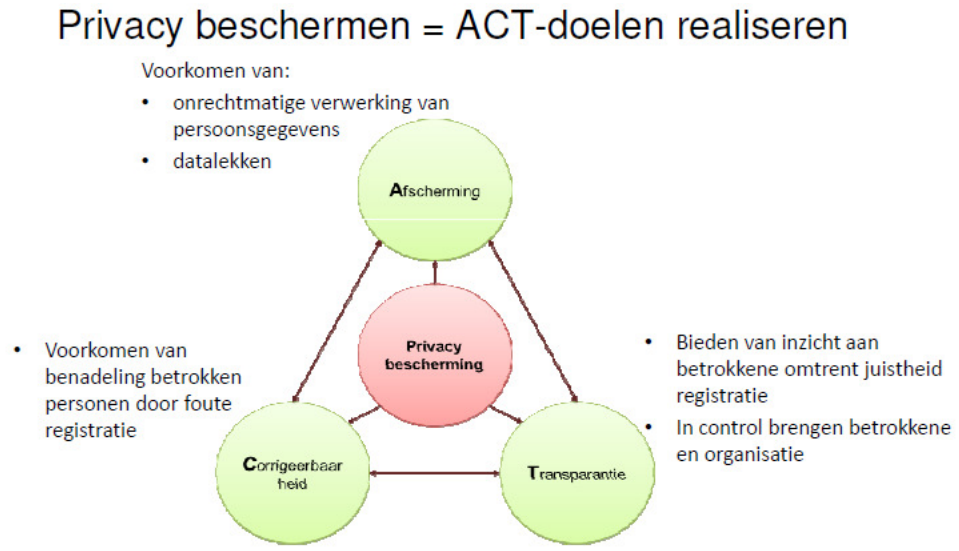

Afscherming:
Afscherming zorgt ervoor dat persoonsgegevens niet op een onrechtmatige manier kunnen worden verwerkt, zoals het gebruiken, doorgeven of koppelen van persoonsgegevens voor andere doelen dan de oorspronkelijke of voor onbekende doelen. Met afscherming wordt getracht lekken van persoonsgegevens aan ongeautoriseerde derden, de welbekende datalekken, te voorkomen.

Corrigeerbaarheid:
Bij de verwerkingen van persoonsgegevens is het mogelijk om de persoonsgegevens aan te passen of te vernietigen, indien de verwerking niet voldoet aan de eisen, bijvoorbeeld in geval van onjuiste informatie of als er geen noodzaak meer is om de informatie te bewaren.

Transparantie:
Over de verwerkingen van persoonsgegevens is de volgende informatie beschikbaar: de verantwoordelijken, de categorieën van persoonsgegevens, categorieën van betrokkenen, categorieën van ontvangers, doelbinding, de wettelijke grondslag, de bewaartermijnen, de beveiligingsmaatregelen en de organisatorische en technische inrichting van verwerking van de persoonsgegevens.

1.4.1 Uitgangspunten kernprincipe Afscherming

Om te realiseren dat persoonsgegevens niet op een onrechtmatige manier kunnen worden verwerkt hanteert de gemeente Emmen de volgende uitgangspunten:

1. ***Verwerking van persoonsgegevens alleen voor een vooraf bepaald doel (doelbinding) en rechtmatige grondslag***

- Persoonsgegevens worden alleen voor vooraf welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden verzameld en worden daarna niet verder verwerkt als dat onverenigbaar is met de doeleinden (proportionaliteit en subsidiariteit);
- Persoonsgegevens worden binnen de gemeente Emmen alleen verwerkt op basis van de limitatieve grondslagen zoals in de AVG zijn vastgelegd. Dit zijn: een expliciete toestemming van betrokkenen, voor de vervulling van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag, een overeenkomst, een wettelijke verplichting, een vitaal belang of een gerechtvaardigd belang;
- In het openbaar register van verwerkingsactiviteiten, zie 3.3, wordt van elke verwerking een gespecificeerd doel en wettelijke grondslag vastgelegd;
- Vanuit proportionaliteit wordt vooraf bepaald of er alleen 'dat' informatie (bv. gegeven dát iemand een bepaalde uitkering heeft), of ook 'wat' informatie (wat de uitkering inhoud) moet worden gedeeld.

2. ***Noodzakelijkheid en limitering van verzamelen en gebruik van gegevens (gegevensminimalisatie)***

- Alleen voor het doel strikt noodzakelijk persoonsgegevens worden verzameld. De vraag hierbij is of het doel met minder privacy-belastende gegevens bereikt kan worden;
- Persoonsgegevens worden alleen in lijn met het doel en de grondslag verspreid en zijn enkel toegankelijk voor medewerkers die de gegevens nodig zijn voor hun rol.
- Identificatie en traceerbaarheid van de betrokkene duurt niet langer dan strikt noodzakelijk is om het doel te bereiken;
- Geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens met als doel de betrokkene te evalueren, te classificeren of een beslissing over die betrokkene te nemen (dit door persoonsgegevens te vergelijken en samen te brengen (profilering)) is alleen toegestaan met expliciete toestemming van de betrokkene;
- Persoonsgegevens worden nooit verzameld, omdat dat later 'handig' kan blijken te zijn.

3. ***Bewaartermijnen van persoonsgegevens worden vooraf bepaald en vastgelegd***

- Persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan voor het bereiken van het gespecificeerde doel noodzakelijk is, tenzij dit op basis van wetgeving (bijv. de Archiefwet) verplicht is. Voor archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden kunnen uitzonderingen gelden, mits er passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen.

4. ***Persoonsgegevens worden passend beveiligd***

- Op basis van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) worden door de verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker passende technische en organisatorische maatregelen genomen om een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen. Daarbij wordt rekening gehouden met de stand van de techniek, de uitvoeringskosten, alsook met de aard, de omvang, de context en de verwerkingsdoeleinden en de qua waarschijnlijkheid en ernst uiteenlopende risico's voor de rechten en vrijheden van personen. De maatregelen bevatten onder meer:
    - de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
    - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen;

- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

- Bij de beoordeling van het passende beveiligingsniveau wordt met name rekening gehouden met de verwerkingsrisico's, vooral als gevolg van de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte gegevens, hetzij per ongeluk hetzij onrechtmatig.

5. Privacy by design & default is de standaard in de levenscyclus van (nieuwe) verwerkingen van persoonsgegevens

- Bij de inrichting en levenscyclus van een werkproces, inclusief de ICT infrastructuur, wordt er vooraf nagedacht (privacy by design) over de vragen en problemen die vanuit privacy-oogpunt een rol (kunnen) spelen. Privacy by design uitgangspunten hierbij zijn:
  - Privacy by design geldt vanaf de initiatie van het ontwerp en niet achteraf;
  - Privacycriteria gelden per default. Waarbij de regel is : “pas toe of leg uit”;
  - Privacymaatregelen integraal onderdeel van de informatieverwerking en zijn geen separaat ontwikkelde toevoegingen;
  - Waarborgen van de privacy is een verantwoordelijkheid voor alle betrokken partijen;
  - Privacy by design waarborgt het privacymanagement, inclusief de beveiliging gedurende de gehele levenscyclus van de persoonsgegevens;
  - Inzicht en transparantie over hoe persoonsgegevens worden verwerkt moet mogelijk zijn voor zowel de betrokkene als eenieder, de eigen organisatie en toezichthouders;
  - Technische en organisatorische maatregelen zijn pas effectief, wanneer zij de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen beschermen.

6. Doorgifte aan derden

- Persoonsgegevens worden slechts aan derden doorgegeven wanneer is vastgelegd en bekrachtigd dat aan alle wettelijke eisen wordt voldaan. Bij verwerking van persoonsgegevens door een verwerker wordt er een verwerkersovereenkomst afgesloten.
- Bij doorgifte aan een land buiten de Europese Unie (EU) en de Europese Economische Ruimte (EER) alleen doorgegeven indien dat land een passend privacy beschermingsniveau waarborgt.

1.4.2 Uitgangspunt kernprincipe Corrigeerbaarheid

Bij elke verwerking van persoonsgegevens moet het mogelijk zijn om de persoonsgegevens en de uitkomsten van de verwerking te corrigeren, indien deze niet voldoen aan de doelbinding of de kwaliteitsvereisten en daardoor de betrokkene (kunnen) benadelen. Om dit kernprincipe van corrigeerbaarheid te realiseren, hanteert de gemeente Emmen het volgende uitgangspunt:

1. Verwerkte persoonsgegevens moeten betrouwbaar (juist) zijn

- Persoonsgegevens zijn steeds voldoende actueel en zijn een nauwkeurige weergave van de feitelijke situatie en beeld over betrokkene. Daarom moeten alle redelijke maatregelen worden genomen om onjuiste persoonsgegevens direct te wissen of te verbeteren. Voor zover mogelijk, moeten er ook geautomatiseerd controles op bestanden met persoonsgegevens plaatsvinden.

1.4.3 Uitgangspunten kernprincipe Transparantie

Om te zorgen dat voor, tijdens en na elke verwerking van persoonsgegevens er duidelijkheid is over de doelbinding, de wettelijke grondslag en de organisatorische en technische inrichting van verwerking van de persoonsgegevens hanteert de gemeente Emmen de volgende uitgangspunten:

1. Accountability

- De gemeente Emmen toont als verwerkingsverantwoordelijk aan dat er maatregelen zijn genomen om (privacy-)risico's uit te bannen of te beperken en welke keuzes zij hierin maakt en waarom deze keuzes zijn gemaakt. Deze maatregelen en procedures hebben betrekking op alle niveaus in de organisatie (strategisch, tactisch en operationeel);
- Met interne en externe audits wordt getoetst en aangetoond of de maatregelen in de praktijk voldoende zijn;
- Randvoorwaarde voor de verantwoording is dat er inzicht is in de verwerkingen van persoonsgegevens, de daarbij gebruikte technologie en de risico's daarbij.

2. Verwerkingen van persoonsgegevens zijn inzichtelijk en gedocumenteerd

- Er is een (geautomatiseerd) register beschikbaar dat inzicht geeft in de verwerkingen van persoonsgegevens (op gegevensniveau) die gebruikt worden voor de uitvoering van de gemeentelijke taken en dienstverlening van de gemeente Emmen.

3. Betrokkenen worden in voldoende mate gefaciliteerd om zich te beroepen op hun rechten

- Betrokkenen wordt door gemeente geïnformeerd over verwerken van persoonsgegevens. Wanneer betrokkenen gegevens aan de gemeente geven, worden zij op de hoogte gesteld van de manier waarop de gemeente met persoonsgegevens om zal gaan en voor welk doel dat gebeurt. Dit kan bijvoorbeeld op het aanvraagformulier zijn vermeld. De betrokkene wordt niet nogmaals geïnformeerd als er verwerkingen conform het doel plaatsvinden;
- Het recht op inzage, informatie, correctie en verwijdering van gegevens is vertaald in laagdrempelige procedures en wordt helder gecommuniceerd met de betrokkenen;
- Betrokkenen hebben het recht om hun persoonsgegevens, die zij hebben verstrekt, in een gestructureerde, gangbare en machine leesbare vorm te verkrijgen, en deze gegevens aan een andere verwerkingsverantwoordelijke over te dragen (dataportabiliteit);
- Klachten met betrekking tot privacyaspecten worden behandeld overeenkomstig de door de gemeente vastgestelde klachtenregeling;
- Bij datalekken worden de betrokkenen geïnformeerd als deze inbreuk waarschijnlijk ongunstige gevolgen zal hebben voor diens persoonlijke levenssfeer.

2 Organieke inbedding

2.1 Verankering

De wijze van verankering van de visie op privacy en persoonsgegevensbescherming binnen de gemeente vormt het fundament van de borging van dit thema. In het privacyreglement wordt aangegeven hoe de gemeente omgaat met de wettelijke bepalingen uit de AVG. Dit hoofdstuk geeft aan op welke wijze de taken, verantwoordelijkheden en de borging van het beleid is georganiseerd binnen de organisatie van de gemeente Emmen.

2.2. Rollen en verantwoordelijkheden

2.2.1 Het college van burgemeester en wethouders

Het college is als verwerkingsverantwoordelijke verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van het privacyreglement en bevordert de beschikbaarheid van voldoende middelen om persoonsgegevensbescherming passend te waarborgen.
Voor onafhankelijk toezicht op de toepassing van de AVG door de organisatie heeft het college een Functionaris voor de Gegevensbescherming(FG) aangewezen.
Het college heeft uit haar midden een portefeuillehouder privacy & gegevensbescherming aangewezen die bestuurlijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van het gemeentelijk privacybeleid en voor controle op de naleving van afspraken. De feitelijke uitvoering wordt opgedragen aan het concernmanagement en de teamleiders.

2.2.2 Concernmanagement

De concernmanagers zijn verantwoordelijk voor kaderstelling en sturing. Het concernmanagement :

- Stuurt op concernrisico's;
- Controleert of de getroffen maatregelen voldoende bescherming bieden om de persoonsgegevens van betrokkenen te beschermen;
- Beoordeelt periodiek dit visiedocument op basis van de evaluatie;
- Zorgt dat de Functionaris Gegevensbescherming naar behoren en tijdig wordt betrokken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens.

2.2.3 Teamleider:

- De teamleider is verantwoordelijk voor de zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens die binnen zijn of haar team plaatsvindt;
- Indien verwerkingen een team overstijgend karakter heeft en betrekking heeft op twee of meer teams ligt de verantwoordelijkheid bij de betreffende proceseigenaar;
- De teamleider is verantwoordelijk voor de uitvoering van de kernprincipes en uitgangspunten van dit visiedocument. Hierbij wordt bij voorkeur gebruik gemaakt van bestaande oplossingen, voor zover uit toetsing blijkt dat deze inpasbaar zijn;
- De teamleider draagt binnen zijn team zorg voor de inventarisatie van de risico's die samenhangen met de verwerkingen van persoonsgegevens en de naar aanleiding daarvan vereiste maatregelen en stelt de functionaris gegevensbescherming (FG) en het college hiervan op de hoogte;
- De teamleider meldt een (wijziging of beëindiging van een) verwerking ten behoeve van opname in het openbaar register verwerkingen van persoonsgegevens, evenals het beoordelen hiervan, bij de privacy officer (PO);
- De teamleider informeert de FG over ontwikkelingen die relevant zijn voor een behoorlijke en zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens;
- De teamleider ziet erop toe dat het correct omgaan met persoonsgegevens een onderdeel van het teamoverleg is. Op deze wijze werkt de gemeente actief aan een open cultuur, het optimaliseren van kennis en transparante procesuitvoering.

2.2.4 Contactpersonen privacy per team

Alle teamleiders hebben binnen hun team een of meerdere contactpersonen privacy aangewezen. Deze contactpersoon privacy ondersteunt de teamleider in de taken die zijn genoemd onder 2.2.3.

2.2.5 Alle medewerkers

Alle medewerkers (inclusief inhuur en externen) van de gemeente Emmen zijn verantwoordelijk voor de bescherming van alle verwerkingen van persoonsgegevens binnen de gemeente. Dat betekent dat iedereen op basis van de kernprincipes en uitgangspunten (zie hoofdstuk 1) actief een steentje bijdraagt aan een rechtmatige, behoorlijke en transparante verwerking van persoonsgegevens.

2.2.6 De functionaris voor gegevensbescherming (FG)

De FG is de onafhankelijk toezichthouder op de toepassing van de AVG en krijgt geen instructies over de uitvoering van taken. De FG voert conform artikel 39 AVG de volgende taken uit:

- De verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker en de werknemers die verwerken, informeren en adviseren over hun verplichtingen uit hoofde van de AVG;
- Toezien op naleving van de AVG en van het beleid van de verwerkingsverantwoordelijker met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens, met inbegrip van de toewijzing van verantwoordelijkheden, bewustmaking en opleiding van het bij de verwerking betrokken personeel en de betreffende audits;
- Met de Autoriteit Persoonsgegevens(AP) samenwerken;
- Optreden als contactpunt voor de AP inzake met verwerking verband houdende aangelegenheden, met in begrip van de in artikel 36 van de AVG bedoelde voorafgaande raadpleging en waar passend overleg plegen over enige andere aangelegenheid;
- Desgevraagd verantwoordelijke adviseren bij een gegevensbeschermingseffectbeoordeling / Data Protection Impact Assessment (DPIA) en toezien op de uitvoering daarvan in overeenstemming is met artikel 35 van de AVG;
- Toezien op melden, mededelen van inbreuken in verband met persoonsgegevens in overeenstemming is met artikel 33 en 34 van de AVG;
- Toezien dat aan verzoeken inzake rechten van betrokkenen wordt voldaan;
- Organiseren van activiteiten die een voortdurende bewustwording ten aanzien van privacy en gegevensbescherming ten doel hebben.

Uitgangspunt voor de uitvoering van bovenstaande taken is een risico gebaseerde benadering: het werk prioriteren op basis van het aan verwerkingen verbonden risico, de aard, context en verwerkingsdoeleinden. Onderzoeken vanuit AP, politieke en bestuurlijke interventies, incidenten en calamiteiten kunnen voor een andere prioritering van werkzaamheden voor de FG zorgen.

2.2.7 Privacy Officer (PO)

- Bevordert en adviseert de organisatie gevraagd en ongevraagd over de bescherming van persoonsgegevens;
- Controleert en evalueert de naleving van wet- en regelgeving en het door het college vastgesteld beleid en eventueel door het CMT vastgestelde regels met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens;
- Adviseert de organisatie bij het uitvoeren van persoonsgegevenseffectbeoordelingen, opstellen verwerkersovereenkomsten en implementeren van het beleid;
- Verzorgt rapportages over de status;
- Namens de verwerkingsverantwoordelijke beheren van het register van verwerkingsactiviteiten;
- Beheert samen met de FG het logboek van inbreuken in verband met persoonsgegevens;
- Evalueert, in samenspraak met de FG, het privacyreglement, doet voorstellen tot implementatie en aanpassingen van het privacyreglement;
- Rapporteert rechtstreeks aan het concernmanagement en de FG.

2.2.8 Privacybeheerder BRP

De privacybeheerder BRP van het team burgerzaken heeft als rol de informatiebeheerder BRP te adviseren over alle privacyvraagstukken aangaande de persoonsgegevensverwerking waarvoor de informatiebeheerder BRP verantwoordelijk is. Daarnaast adviseert de privacybeheerder degenen die belast zijn met de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden in het kader van de Wet en Verordening BRP. De privacybeheerder behandelt tevens verzoeken om inzage in de verstrekkingen van persoonsgegevens uit de Basisregistratie Personen van inwoners van de gemeente Emmen.

2.2.9 Privacy aandachtspunt in diverse advies en faciliterende rollen

Naast de organisatiebrede Privacy Officer en de privacybeheerder BRP zijn er binnen de gemeente Emmen diverse functionarissen met een advies en faciliterende rol op het terrein van de bedrijfsvoering die vanuit hun specifiek vakgebied een rol hebben om het concernmanagement en de teamleiders te ondersteunen om invulling te geven aan de kernprincipes, uitgangspunten en maatregelen vanuit dit visiedocument. Het gaat hierbij om o.a. de in onderstaand figuur staande bedrijfsvoeringsvelden.

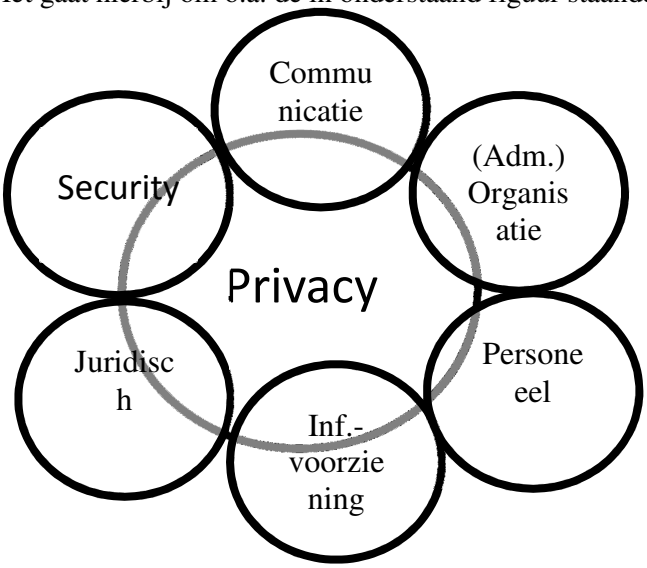

De velden security, (administratieve) Organisatie, Informatievoorziening en juridisch die met name een belangrijke rol en aandeel voor privacy hebben worden onderstaand toegelicht.

2.2.9.1 Security: Security-kolom

In april 2016 is de reorganisatie van het team Informatie Technologie geformaliseerd. Daarmee zijn de Informatiebeveiligingsfuncties: Concern Information Security Officer (CISO), Information Security Manager (ISM) en de Technical Information Security Specialist (TISS) in het team IT gepositioneerd. Deze z.g. security-kolom is thans verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van het informatiebeveiligingsbeleid. De security-kolom is vanuit deze rol verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitvoering van een pakket van beveiligingsmaatregelen.

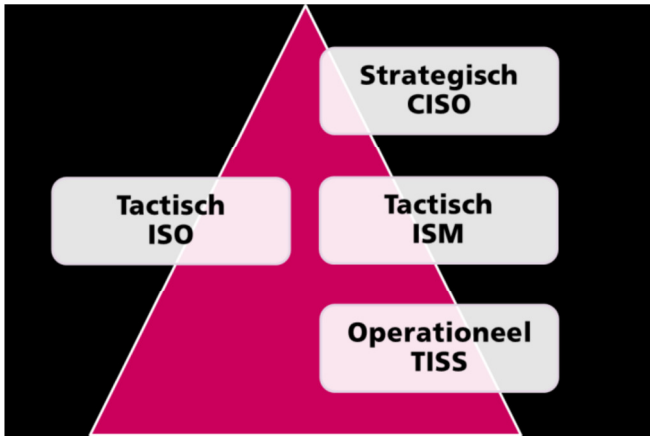

Dit pakket moet , conform artikel 32 AVG, er voor zorgen dat voor de verwerking passende technische en organisatorische maatregelen worden genomen om een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen. Het gaat hierbij o.a. om:

- pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens (vertrouwelijkheid);
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en veerkracht van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen (beschikbaarheid);
- het vermogen om op permanente basis conform de BIV-dataclassificatie de gewenste beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de verwerkingssystemen en diensten te garanderen (betrouwbaarheid);
- een procedure te realiseren voor het op gezette tijdstippen de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen te testen, te beoordelen en te evalueren.

Deze doelstellingen passen binnen de doelstellingen uit het informatiebeveiligingsbeleid Gemeente Emmen 2017-2020.

2.2.9.2 (Administratieve) Organisatie: adviseurs bedrijfsvoering

Binnen de gemeente Emmen zijn er adviseurs bedrijfsvoering die de teamleiders ondersteunen op het terrein van o.a. risico- en procesmanagement. Vanuit deze rol zijn de adviseurs bedrijfsvoering ook van toegevoegde waarde bij het realiseren van privacy-risicomanagement, zie 3.4, en het inbedden van privacy in de levenscyclus van processen met persoonsgegevens..

2.2.9.3 Informatievoorziening: adviseurs Informatie en Organisatie

De adviseurs Informatie en Organisatie hebben binnen de gemeente Emmen de regierol om de doelstellingen opgenomen in het informatiebeleidsplan 2016- 2020 te realiseren. Belangrijk voor privacy is hun regierol ten aanzien van gegevensmanagement en het proces van informatiebehoefte -> informatievoorziening (IB->IV). Adequaat gegevensmanagement maakt het mogelijk om de gevraagde inzicht en transparantie te geven over de verwerkingen van persoonsgegevens van de gemeente Emmen. Indien het bij een informatiebehoefte gaat om een verwerking van persoonsgegevens hanteren de adviseurs I&O van het team Centraal ServicePunt (CSP) de procedure “Randvoorwaarde privacy geïntegreerd in het proces IB->IV”, die door het CMT is vastgesteld. Middels deze procedure wordt o.a. gezorgd dat:

- de nieuwe verwerking van persoonsgegevens voldoet aan de AVG ;
- het register van verwerkingsactiviteiten wordt aangepast;
- de FG tijdig wordt geïnformeerd;
- indien nodig wordt conform artikel 35 AVG een PIA uitgevoerd;
- indien nodig wordt het proces van voorafgaande raadpleging van AP conform artikel 36 AVG gestart
- privacy by design en default worden als randvoorwaarde meegenomen in het proces van IB->IV.

De adviseurs I&O coördineren o.a. dat het door CMT vastgestelde startdocument basisinformatie verwerking persoonsgegevens gemeente Emmen, wordt ingevuld en de noodzakelijke specialisten worden betrokken. Hiermee hebben de adviseurs I&O een zeer belangrijke rol en aandeel dat privacy aan de voorkant bij het ontwerp (privacy by design) van een nieuwe informatievoorziening wordt mee genomen.

2.2.9.4 Juridisch: Juridische- en inkoop adviseurs

Bij inkoop en aanbestedingen zorgen de inkopers middels hun Startnotitie Inkoop dat aspecten met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens, indien van toepassing, voldoende wordt meegenomen. Hierin wordt een link gelegd met het startdocument basisinformatie verwerking persoonsgegevens gemeente Emmen welke ingevuld dien te worden als er met persoonsgegevens wordt gewerkt. De juridische adviseurs zijn van toegevoegde waarde voor privacy door hun juridische adviezen aan de teamleiders bij het opstellen van convenanten en (verwerkers-)overeenkomsten waarbij ook afspraken worden gemaakt omtrent het gebruik van persoonsgegevens.

3. Beheersmaatregelen

Om de in dit visiedocument vastgestelde kernprincipes en uitgangspunten voor privacy te realiseren worden o.a. onderstaande beheersmaatregelen ingezet.

3.1 Convenanten en verwerkersovereenkomsten

Wanneer er wordt samengewerkt met externe partijen of activiteiten worden uitbesteed waar persoonsgegevens in verwerkt worden, moet formeel afgestemd worden op welke manier de partijen met deze gegevens om dienen te gaan. Dit staat beschreven in convenanten en/of verwerkersovereenkomsten. De uitgangspunten die beschreven staan in dit visiedocument komen terug of moeten praktisch worden vertaald in de werkprocessen waarin persoonsgegevens verwerkt worden. Het binnen de organisatie beheerde model verwerkersovereenkomst kan als leidraad dienen voor het opstellen van nieuwe verwerkersovereenkomsten.

Daarnaast is het van belang dat er in de werkprocessen wordt nagedacht over de rollen en verantwoordelijkheden met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Bijvoorbeeld: welke personen mogen welke gegevens inzien om hun taak te kunnen uitvoeren (dit bepaalt bijvoorbeeld de autorisaties binnen systemen).

3.2 Privacyprotocollen

De privacyprotocollen (onder andere op het gebied van het sociaal domein, burgerzaken en personeel) beschrijven de visie op zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens, de kaders waarbinnen gegevensverwerking plaatsvindt, de inhoudelijke beleidskeuzes (o.a. mate van integraliteit, doel gemeenten en gegevensverwerking, kwaliteitsmanagement, beveiliging en doorgifte van persoonsgegevens) in relatie tot de relevante (nieuwe) wettelijke kaders en de diverse wettelijke kaders voor het verwerken, beheren en delen van gegevens binnen de diverse beleidsvelden.

3.3 Register van verwerkingsactiviteiten

Op basis van artikel 30 van de AVG is de gemeente verplicht om alle verwerkingen vanuit haar rol als verwerkingsverantwoordelijke en verwerker op te nemen in een register van verwerkingsactiviteiten. De PO beheert dit register. De mutaties die door de verantwoordelijke teams voor hun verwerkingen worden doorgegeven worden door de PO beoordeeld en verwerkt in het register van verwerkingsactiviteiten. Naast het belang van een overzicht van de gegevensverwerkingen en verwerkersovereenkomsten, is het belangrijk om te weten welke persoonsgegevens in welk systeem worden opgeslagen, hoe lang ze bewaard mogen of moeten worden en wat er na die termijnen mee gebeurd, welke informatie tussen systemen wordt uitgewisseld en welke beveiligingseisen er aan de systemen gesteld worden. Het register van verwerkingsactiviteiten is er ook om inzichtelijk te maken en te houden wie welke autorisatie heeft om persoonsgegevens te mogen verwerken, daarbij rekening houdend met de specifieke taak, rol en verantwoordelijkheid van de gebruiker of professional. In bijlage A staan de verdere vereiste gegevens welke minimaal opgenomen dienen te zijn in het register van verwerkingsactiviteiten.

3.4 Privacy-risicomanagement, gegevensbeschermingeffectbeoordeling

Privacy-risicomanagement is een continu proces dat de privacy-risico's signaleert, beoordeelt en het verkleinen ervan bewaakt. Privacy-risicomanagement richt zich op het beheersen van privacy-risico's bij het verzamelen, verwerken, opslag en doorgeven van persoonsgegevens. Wanneer een soort verwerking, in het bijzonder een verwerking waarbij nieuwe technologieën worden gebruikt, gelet op de aard, de omvang, de context en de doeleinden daarvan waarschijnlijk een hoog risico inhoudt voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen wordt vóór de verwerking een beoordeling uitgevoerd van het effect van de beoogde verwerkingsactiviteiten op de bescherming van persoonsgegevens. Eén beoordeling kan een reeks vergelijkbare verwerkingen bestrijken die vergelijkbare hoge risico's inhouden.

Door middel van deze gegevensbeschermingseffect-beoordelingen, ook wel Data protection privacy Impact Assessments (DPIA's) genoemd, worden bij de ontwikkeling en de inrichting van de organisatie, de privacy-risico's in lijn gebracht met dit visiedocument. Zodoende wordt er voldaan aan de wet- en regelgeving. Het belang van zowel de betrokkene als de organisatie wordt hierdoor ook geborgd.
De risico's worden door praktische, organisatorische en technische maatregelen beheerst. De effecten, zowel profijt als risico's voor betrokkenen en de gemeente, zijn in kaart gebracht en zijn afgewogen op basis van de inhoud. Deze vormt het vertrekpunt voor het maken van beleidskeuzes.

3.5 Privacy by Design Framework

Vanuit de AVG is het een vereiste dat bij de ontwikkeling van (nieuwe) verwerkingen / informatievoorzieningen zo vroeg mogelijk aandacht wordt besteed aan het beschermen van persoonsgegevens (Privacy by Design). Om privacy by design praktisch toepasbaar te maken in het gemeentelijke proces van Informatiebehoefte naar Informatievoorziening wordt het in bijlage B bijgevoegde privacy by design framework als leidraad gebruikt. Dit framework geeft invulling aan Privacy by Design op basis van de vereisten die door de AVG zijn opgenomen. Het framework geeft voor de vereisten een technische component met ondersteunende documentatie of organisatorische maatregelen. Door het framework te doorlopen en te registreren welke aspecten zijn meegenomen ontstaat een overzicht van de manier waarop gemeente Emmen voor de verwerking invulling geeft aan privacy by design.

3.6 Incidentmanagementproces en meldingsproces van een inbreuk i.v.m. persoonsgegevens

Incidentmanagementproces

Het gemeentelijke incidentenmanagementproces waarin de informatiebeveiligingsincidenten zijn opgenomen is een van de startpunten en informatiebron voor het meldingsproces van een inbreuk i.v.m. persoonsgegevens (verkort: datalekken). Het incidentenmanagementproces geeft zicht op aantallen van meldingen, soort meldingen, aard van de meldingen. Op basis van die gegevens kan vanuit een verbetermechanisme door de securitykolom van de gemeente geanalyseerd worden welke oorzaken van incidenten er zijn en wat de mogelijkheden zijn om de oorzaken van de incidenten weg te nemen. De teamleider is in samenwerking met de securitykolom verantwoordelijk voor het oplossen van het informatiebeveiligingsincident. De securitykolom ziet er samen met de incidentenmanager op toe dat het informatiebeveiligingsincident op adequate wijze wordt verholpen met passende maatregelen. De securitykolom legt bovenstaande voor alle informatiebeveiligingsincidenten vast in een incidentenregistratie.

Meldingsproces datalekken

Het meldingsproces datalekken wordt door de PO opgestart wanneer:

- Vanuit het incidentmanagementproces wordt een informatiebeveiligingsincident aan de PO gemeld waarbij mogelijk persoonsgegevens zijn gelekt;
- De teamleider (of namens deze) meld een mogelijk lek van persoonsgegevens rechtstreeks aan de PO.

Bij afwezigheid van de PO neemt de FG het opstarten van het meldingsproces over.

Niet elke inbreuk i.v.m. persoonsgegevens moet bij de Autoriteit Persoonsgegevens worden gemeld. Nodeloze meldingen moeten worden voorkomen. Er dient aan bepaalde criteria te worden voldaan. De PO beoordeeld in overleg met de verantwoordelijke en de FG en indien van toepassing met een functionaris van de securitykolom of een melding aan de AP noodzakelijk is aan de hand van criteria die door de AP zijn vastgesteld. De PO of de FG meldt een meldingswaardig inbreuk binnen de vereiste 72 uren aan de AP.

De teamleider is verantwoordelijk voor de onverwijlde melding naar betrokkene(n) wiens persoonsgegevens zijn gelekt.

De PO en de FG houden samen namens de verantwoordelijke een logboek bij waarin inbreuken i.v.m. persoonsgegevens zijn opgenomen.

In het logboek worden in ieder geval de volgende gegevens vermeld:

- Het onderwerp van de inbreuk;
- De datum van de inbreuk;
- De duur van de inbreuk;
- de aard van de inbreuk;
- de instanties waar meer informatie over de inbreuk kan worden verkregen;
- de aanbevolen maatregelen om de negatieve gevolgen van de inbreuk te beperken.
- een beschrijving van de gevolgen voor de verwerkte persoonsgegevens;
- de maatregelen die de gemeente heeft getroffen of voorstelt te treffen om deze gevolgen te verhelpen;
- de kennisgeving aan betrokkenen.

Het meldingsdossier (meldingsformulier en andere relevante stukken)over de inbreuken i.v.m. persoonsgegevens wordt gedurende zeven jaar na het vervallen van het belang bewaard.

3.7 Planning en control cyclus

Privacy is onderdeel van de bedrijfsvoering paragraaf binnen het plan en control proces. Jaarlijks zal het college verantwoording afleggen aan de raad waar het gaat over de risico's en beheersmaatregelen met betrekking tot het privacybeleid.

3.8 Bewustwording en communicatie

Naast het inrichten van werkprocessen naar aanleiding van dit visiedocument is het van belang dat de personen die daadwerkelijk werken met deze gegevens weten wat hun verantwoordelijkheid is en hoe ze zorgvuldig om moeten gaan met persoonsgegevens. Daarom is het belangrijk dat de professionals in het veld en binnen de gemeente zich bewust zijn van de regels en gedragsnormen rondom gegevensbescherming. De gemeente zal dit proces ondersteunen door het ontwikkelen van bijv. gedragsregels, praktische handleidingen, workshops en trainingen. De gemeente streeft een cultuur na waarbij professionals elkaar in alle openheid aanspreken op het eigen gedrag rondom privacy en daarmee van elkaar leren.

Communicatie, openheid en toetsing zijn belangrijke randvoorwaarden voor het realiseren van een optimale inbedding van de principes uit het visiedocument. Richting de inwoner is communicatie over gegevensbescherming van belang. De inwoner heeft het recht te weten wat er met zijn of haar gegevens gebeurt. Het gaat hierbij niet alleen om informatie over de manier waarop de gemeente met persoonsgegevens omgaat maar ook om informatie over de rechten van inwoners zoals inzage- en rectificatie van gegevens, recht op beperking van de gegevens als wel informatie over de bezwaar- en klachtenprocedure.

3.9 Evaluatie

Dit visiedocument voor persoonsgegevensbescherming is geen statisch document en zal op termijn geëvalueerd moeten worden, waarbij veranderde inzichten, wettelijke wijzigingen en best practices meegenomen worden.